

ऋण निर्देश

‘महाराष्ट्राच्या राजकारणातील दलित नेतृत्वाच्या प्रभावाचा विवेचक अभ्यास’

हा शोधप्रबंध स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठास सादर करताना कर्तव्यपूर्ती आनंद होत आहे. माझा हा सदरील शोधप्रबंध हा या देशातील परिवर्तनवादी विचारधारांचे पाईक म्हणून चार्वाक, तथागत गौतम बुद्ध, संत कबीर, महात्मा बसवेश्वर, तुकाराम महाराज, छत्रपती शिवाजी महाराज, महात्मा फुले, सावित्रीबाई फुले, पेरीयार रामास्वामी नायकर, नारायण गुरु, छत्रपती शाहू महाराज, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर, अण्णा भाऊ साठे यांच्या विसारास व कार्यास विनम्र अभिवादन.

माझे तीर्थरूप आई-वडील धर्मा जळबा गायकवाड व आई सारजाबाई धर्मा गायकवाड, ज्येष्ठ बंधू दत्ता धर्मा गायकवाड, प्रा.डॉ.दिगंबर धर्मा गायकवाड यांनी मला प्रोत्साहन व प्रेरणा दिली त्याबद्दल मी त्यांचे ऋण व्यक्त करतो.

प्रस्तुत संशोधन ग्रंथ ज्यांच्या मार्गदर्शनाखाली पूर्ण झाला ते माझे मार्गदर्शक प्रा.डॉ.रामकृष्ण कांबळे व सौ.सुनिता कांबळे ताईंचे कृतज्ञतापूर्वक ऋण व्यक्त करतो. तसेच ज्ञानोपासक महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.प्रकाश मोरे तसेच राज्यशास्त्र विभागाचे सहाय्यक प्रा.डॉ.सुनिल शिंदे यांचेही मार्गदर्शन लाभले त्यांचेही ऋण व्यक्त करतो.

मी ज्यांच्या सहवासात व मार्गदर्शनात वाढलो असे माझे मार्गदर्शक प्रा.डॉ.राजेंद्र व्होरा, सुहास पळशीकर, डॉ.यशवंत सुमंत सर व डॉ.रावसाहेब कसबे, प्रा.गोपाळ गुरु, प्रा.सुरेंद्र जोधळे, प्रा.डॉ.शैलेंद्र देवळाणकर सर यांचे मी ऋण व्यक्त करतो.

किसान शिक्षण प्रसारक मंडळाचे अध्यक्ष मा.अशोकरावजी पाटील एकंबेकर, सचिव मा.अॅड.सी.पी. पाटील व कार्यकारिणी सदस्य प्रा.विजयकुमार पाटील व इतर कार्यकारिणी सदस्यांचे ऋण व्यक्त करतो.

महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.एस.टी.पाटील, उपप्राचार्य डॉ.ए.एम. पाटील, प्रा.एस.व्ही. जगताप, माजी प्राचार्य डॉ.टी.एम. पाटील, प्रा.के.बी. हारमुंजे, प्रा.डॉ.विठ्ठल मोरे, डॉ.रवि सरवदे (परीक्षा नियंत्रक, स्वा.रा.ती.म.वि. नांदेड), प्रा.डॉ.सर्जेराव शिंदे (अधिष्ठाता, सामाजिकशास्त्र स्वा.रा.ती.म.वि. नांदेड), डॉ.कदम (चेअरमन, राज्यशास्त्र अभ्यास मंडळ) या सर्वांचे मी आभार मानतो.

माझे मित्र प्रा.डॉ.संग्राम मोरे, प्रा.डॉ.एन.टी. कांबळे, प्रा.डॉ.सुग्रीव फड, प्रा.डॉ.माधव चोले, प्रा.डॉ.प्रकाश भांगे, प्रा.डॉ.ए.एम. नवले, प्रा.डॉ.आर.एम. मांजरे, प्रा.डॉ.एल.एच. पाटील, प्रा.डॉ.हवा कुलकर्णी, प्रा.डॉ.व्ही.के. भालेराव, प्रा.एस.एम. कोनाळे, प्रा.डॉ.नरसिंग कदम, प्रा.डॉ.एस.व्ही. शिंदे, प्रा.डॉ.एम.डी. कसाब, प्रा.एस.डी. सावंत, प्रा.डॉ.हरिभाऊ तिरपुडे, प्रा.डॉ.विक्रम बिरादार, प्रा.डॉ.ज्ञानोबा मुळे, प्रा.अनंत टेकाळे, प्रा.एम.एफ. नदाफ, प्रा.डॉ.एम.एन. शेख, प्रा.निहाल खान, प्रा.बालाजी सूर्यवंशी, प्रा.सी.जे. देशमुख, प्रा.किरण गुट्टे, प्रा.प्रशांत माने, प्रा.डॉ.डी.बी. कोनाळे, प्रा.आकांक्षा कांबळे, प्रा.वर्षा कांबळे, प्रा.डॉ.मानवते, प्रा.रंजित हालसे व श्री.किशनराव बिरादार, श्री.आर.एम. लाडके, श्री.व्ही.एम. बिरादार या सर्व सहकाऱ्यांचे आभार व्यक्त करतो.

महाविद्यालयाचे ग्रंथपाल प्रा.विष्णू पवार, सहा.ग्रंथपाल आडे सर व सर्व ग्रंथालयीन कर्मचारी यांच्या सहकार्याबद्दल ऋण व्यक्त करतो.

माझ्या या संशोधन कार्यास माझ्या कुटुंबातील माझी पत्नी सौ.वर्षा गायकवाड, मोठी वहिणी विद्या गायकवाड व प्रा.कविता गायकवाड, मामा रमेश कांबळे, बहिण वंदना गायकवाड, अर्चना गायकवाड, कांबळे विकास यांचे ऋण व्यक्त करतो.

तसेच माझे परमस्नेही विद्यासागर कांबळे, बंडू कांबळे, अजित शिंदे, जे.एस. कांबळे, शेंदकर मारोती, भिमसेन कांबळे, भारत व्होटीकर, मारोती जाधव, विनोद कांबळे, सरपंच उत्तम गायकवाड, विलास गायकवाड आर्दिसह या शोधप्रबंधाचे प्रमुख टंकलेखक सूरज चौधरी व रमेश पानचावरे यांच्यासह ज्यांनी ज्यांनी संशोधनासाठी प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष मदत केली त्या सर्वांचे आभार व्यक्त करतो.

गायकवाड विश्वांभर धर्मा